

Mätning av ett hållbart ordförråd hos elever idag och i framtiden

Sofie Johansson

Institutionen för svenska, flerspråkighet och språkteknologi, Sofie.Johansson@svenska.gu.se

Anna Lindholm

Institutionen för pedagogiska studier, Anna.Lindholm@kau.se

Det har fastställts i tidigare forskning av bl.a. August & Shanahan (2017) samt Macalister & Nation (2019), att ordförrådet är en av de enskilt viktigaste faktorerna för skolframgång. Att bedöma ordkunskap är emellertid en komplex process som påverkas av flera faktorer, inklusive innehållsvaliditet och hållbarhet i ett ordförrådstest.

I denna studie presenterar vi en kritisk analys av ett av de ordförrådstest som ofta används i svensk grundskola idag, nämligen DLS (Diagnostiska läs- och skrivprov), Järpsten & Taube (2010). Testet syftar till att undersöka kunskapen om ett allmänspråkligt ordförråd enligt testkonstruktörerna.

Vi kommer att redovisa varför det aktuella ordförrådstestet inte är hållbart, med hänsyn till hur relevanta och aktuella de ord som ingår i testet är med utgångspunkt ifrån empiriska studier av stora textkorpora som representerar allmänspråk samt skolrelaterat språkbruk. Dessutom kommer vi att diskutera vad som menas med ett allmänt ordförråd och vad det innebär att genomföra ett test på lika villkor oavsett vilket elevens modersmål är. Det är inte möjligt att betrakta elever med olika modersmål som homogena grupper, oavsett vilket modersmålet är, eftersom det finns alltför stora individuella skillnader.

Avslutningsvis ifrågasätter vi om ett allmänspråkligt ordförråd är mer intressant att bedöma än ett skolrelaterat ordförråd, då kunskapsinhämtning kan se väldigt olika ut på fritiden och i hemmet, vilket innebär att en progression i språkutvecklingen inte är helt självklar. Däremot kan antaganden göras om hur tillägnande av kunskap sker i en specifik skolmiljö.

Referenser

- August, D. and Shanahan, T. (2017). Developing literacy in second-language learners: *Report of the National Literacy Panel on Language-Minority Children and Youth*. Routledge.
- Järpsten, B. & Taube, K. (2010). *DLS för skolår 4-6* Reviderad utgåva. Psykologiförlaget.
- Macalister, J. and Nation, I.P., (2019). *Language curriculum design*. Routledge.